

RAMON ESPADALER

«L'única alternativa és canviar les coses des de dins»

Ramon Espadaler s'ha fet la cara més visible d'Unió Democràtica. És, per tant i també, el candidat a la presidència de la Generalitat en les pròximes eleccions. Afirmar Espadaler que no el preocupen les enquestes, que ells en tenen de pròpies i també intuïció. Que trauran un bon resultat i que, en tot cas, el que compta és el projecte. Un projecte pactista que no vol trencar res.

*Entrevista de Vicent Sanchis
Fotografies de Jordi Play*

Hi ha poca gent a la seu nacional d'Unió Democràtica el matí de l'11 de Setembre. El seu candidat, Ramon Espadaler, alguns dirigents de pes, com ara Josep Sánchez Llibre, i els encarregats de premsa i comunicació. Espadaler, com els altres caps de llista, encadena entrevistes, però manté, imbatible, el to que l'identifica: una fe ben palpable en la proposta que encapçala. "Tossut de mena", malgrat els magres resultats que els avancen les enquestes. Aquell matí, a més, que el carrer bull i s'exalta, després de l'ofrena a Rafael de Casanova, on ningú ha escridassat els democratacristians, al local d'Unió tot llisca com un dia més. Sense alteracions ni febrades nacionals. La febre només és al carrer i brotarà a la tarda com un sortidor.

—**Les enquestes són dures per a Unió. Vostè diu que no en fan cas. No n'hem de fer cas?**

—No n'estem gens preocupats. Notem una realitat al carrer de gent que demana l'opció que ha pres Unió. Aquesta realitat existeix. Es veurà a les urnes. No es veu a les enquestes, però es veurà a les urnes. En tenim un convenciment absolut. Perquè algunes de les nostres enquestes ho reflecteixen i ens costa que algunes d'altres partits també. Les enquestes no ens faran alterar ni la nostra proa ni els nostres objectius.

—**Un bon resultat per a Unió seria...**

—Pensem que podem aspirar a tenir un grup parlamentari.

—**Això vol dir, almenys, cinc diputats.**

—Sí, però no es tracta tant de quantificar. El que vol Unió, projecte polític autò-

nom de fa dos mesos, és tenir veu pròpia al Parlament. Això és el més important. Serà un Parlament complex, complicat, i volem fer sentir-hi la nostra veu.

—**Quina veu?**

—La dels nacionalistes catalans que no són rupturistes. Els diem als altres nacionalistes: "Escolteu, compartim el diagnòstic amb molt bona part de la vostra gent, però diferim en el que n'és la teràpia". Els uns la proposen rupturista, la declaració d'independència, i nosaltres intentarem, una vegada més, des del diàleg, ser reconeguts com el que som: una nació.

—**No sent vertigen pel risc que comporta una opció moderada en un moment de bipolarització nacional?**

—Vertigen potser no és la paraula. Som molt conscients que quan es tensa el "Amb mi o contra mi" els que estem en una situació intermèdia, amb matisos, i

per a mi és molt important el matís en la política, doncs patim més. En som conscients. Però el que no podem fer, perquè hi ha un risc objectiu d'aguantar tensions cap a un costat o cap a l'altre, és deixar d'alçar la nostra veu i dir: "Escolteu, aquí estem". Fixi's, i ara faig l'anàlisi des del catalanisme polític i des del nacionalisme, si no existís una força política com Unió, hi hauria molta gent que es veuria abocada o bé a l'abstenció o bé a votar a contracor opcions polítiques algunes de les quals han estat hostils contra Catalunya.

—Però vostès no creuen que l'objectiu del nacionalisme català, el darrer objectiu, és la independència?

—Nosaltres aspirem a la plena sobirania de Catalunya.

—La plena sobirania al final és un eufemisme d'independència o d'Estat propi...

—Nosaltres considerem que en el moment en què vam votar la Constitució espanyola, defensant-la, venint d'on veníem, ens vam autodeterminar. I creiem que ara la manera de fer no és el plantejament rupturista, unilateral, de proclamar la independència. Creiem que ara el que pertoca, allò que és possible, i la política és el cor i és el cap, és ser reconeguts com a nació. I per tant, blindar, fossilitzar determinats aspectes que són fonamentals, identitaris, econòmics i d'altra naturalesa, dins la Constitució. Aquesta és la nostra opció.

—A qui se li pot demanar aquest reconeixement, aquest blindatge? No se li pot demanar al PP, perquè no vol, i si ho ha de fer el PSOE, el seu referent a Catalunya és el PSC, no Unió. El paper de vostès és molt complicat.

—Sí. Tampoc ho tenen gens fàcil aquells que es pensen que fent una decla-

ració unilateral d'independència l'endemà tot seran flors i violes. Tots els papers són difícils en aquest moment perquè la situació s'ha deixat malmetre massa. Per responsabilitat de qui l'ha deixat malmetre. Quan el PP comença, en el moment en què l'Estatut no era nat, a fer-hi una campanya en contra, continuant amb la sentència, amb el pacte fiscal, continuant no deixant-nos votar, arribem on arribem. Aquesta és la situació que tenim. Però, en tot cas, nosaltres som tossuts de mena i creiem que l'única alternativa és dialogar, sí o sí, i canviar les coses des de dins. Per a nosaltres el concepte de seguretats jurídica no és un concepte anecdòtic, conjuntural. El salt al buit que pot representar una declaració unilateral d'independència crec que preocupa molta gent. Des d'una perspectiva econòmica i des de moltes altres perspectives. →

→ **—Vostès, sobretot, fan campanya contra Convergència. O almenys això es pot deduir de les seues declaracions més reproduïdes a la premsa...**

—No, no.

—Les declaracions que se senten de vostè i de Duran van dirigides totes, o quasi totes, contra Convergència...

—Aquí hi ha dues coses. L'una és que pot ser més atractiu per als mitjans aquest tipus d'anàlisi o de crítica, que nosaltres fem, que no pas reproduir altres coses, que també fem. Jo em sento un marcià parlant de política industrial, de política econòmica, d'economia productiva, de la figura del defensor de l'autònom, o quan parlem de desestacionalitzar el turisme o de la concertació de les llars d'infants dels zero als tres anys, públiques, municipals i privades. És veritat que això pot no sonar tan bo per reproduir. Però no per això deixarem de fer l'anàlisi que fem. I què ens diu la realitat des d'aquesta perspectiva? Hem començat a sentir dels líders de Junts pel sí expressions que et criden l'atenció. Com ara que el president dóna per fet el suport de la CUP per assumir el seu objectiu. Això

a mi em genera un punt de neguit. I crec que a molta gent també. O dóna per fet, en aquest cas el senyor Junqueras, que vol estendre la mà a Catalunya sí que es pot. Quan sents això dius aviam si al final no estarem al davant d'un govern tripartit que el que acabarà fent serà marginar el mateix president. Això, ho hem dit amb aquesta claredat. Però això no és una crítica. És una constatació a partir dels indicis d'una realitat que nosaltres no desitjariem per a aquest país.

—Vostè creu que al final Esquerra, la CUP i Catalunya sí que es pot acabar formant un bloc d'esquerres que exclourà Convergència?

—Nosaltres no ho veiem com una cosa inversemblant. Aquesta és una possibilitat real i certa.

—En què s'ha equivocat el president Mas?

—Jo m'honoro d'haver estat conseller seu. Crec que hem tingut una relació envers ell i envers el Govern de lleialtat fins al darrer dels minuts. Equivocat o no, seguim camins diferents. Nosaltres, els d'Unió, vam sortir de Convergència i

Unió perquè no vèiem que hagués de ser un instrument útil exclusivament per al sentiment independentista, sinó que havia de continuar tenint aquesta amplitud d'espectre. Ell no ho va veure així i ha fet un camí, jo no en diria equivocat, perquè el president Mas defensa honestament allò que creu, i a mi això em mereix molt de respecte. Nosaltres defensem també allò que creiem que és millor per a Catalunya. Per tant, també demano respecte cap al que representa Unió.

—Li retrauen a vostè que dos dies abans de la consulta del 9N la seua actuació no va ser gens afortunada i que es va enfrontar amb la vice-presidenta Joana Ortega quan ella es va negar a facilitar a la fiscalia els noms que li demanava...

—No. Jo no m'he enfrontat mai a la vice-presidenta Ortega...

—Ni quan la fiscalia li va demanar...

—No. No m'hi he enfrontat mai.

—I per què ho diuen?

—Demani-ho als qui ho diuen, però li asseguro que no és cert. Això no s'ajusta gens a la realitat.

—**Li sap una mica greu que Joana Ortega, Núria de Gispert o altres dirigents històrics hagen deixat el partit?**

—Joana Ortega? He fet l'ofrena floral aquest matí amb ella!

—**Ha anunciat que abandona la política.**

—Una cosa és deixar la política i una altra és deixar el partit.

—**Quan deixes la política, deixes el teu partit.**

—No, no, no. Perdoni. Deixa la política activa però no deixa el partit. Són dues coses diferents. Ja li he dit que acabem de fer l'ofrena floral a Casanova junts...

—**Com vostè vulga. I els altres?**

—Els altres? En el terreny personal és clar que em dol. Jo tinc relació d'amistat, també amb intensitats diferents, amb aquestes persones i la mantindrem en el futur, però, quan no compartim el programa polític, quan ells comparteixen el projecte del president Mas, és lògic que vagin amb ell.

—**Afirma el president Mas que la meitat d'Unió se n'ha anat amb ell.**

—Doncs el tenen mal informat. Ni la meitat, ni la meitat de la meitat. I per l'altra porta, o per la mateixa que ells en sortien, n'han entrat uns altres. Encara he firmat butlletes d'inscripció aquest matí.

—**No pot concretar-ho més? Quin és el percentatge de militants que se n'han anat i qui els que hi han demanat l'ingrés?**

—Un partit personalista no pot comptar els seus militants com ho faria un altre. Per a nosaltres no és això. Si ho mirem des d'aquesta perspectiva, hem acabat fent la pau, per entendre'ns. Però no és una qüestió numèrica. És una qüestió de compartir o no un projecte. Sobre tot, els partits polítics són eines per portar aquests projectes a les institucions. Per tant, hem perdut una part de la militància, sí, però n'hem guanyat una altra. Però, més enllà, és una qüestió de coherència, de cohesió interna, com a projecte polític. S'hi pot estar d'acord o no, però aquest és un projecte sòlid i coherent.

—**Es veu amb cor, si els resultats i les circumstàncies ho permeten, d'anar a Madrid a demanar allò que tantes vegades hi ha demanat el catalanisme? El pacte fiscal, el blindatge de competències, una reforma de la Constitució...**

—No és que ens hi veiem amb cor, és que en sentim l'obligació. Algú que fa política concebuda des del diàleg, se n'ha de sentir en l'obligació. Aquesta és la nostra proposta política. I perdoni, crec que, a més, el catalanisme polític l'hauria d'aplaudir. Una força política catalanista, des del nacionalisme, que no és rupturista, que assumeix una part del país, de gent, que existeix, és necessària. D'una altra manera els expulsarem cap a altres opcions la raó de les quals és ser hostils a la nostra realitat nacional. Que hi hagi aquesta opció, des d'una visió àmplia del catalanisme, és imprescindible.

—**Això no exclou que siga terrible demanar una vegada i una altra les mateixes cessions amb resultats decebedors...**

—Ja li he dit quina és la nostra proposta: ser reconeguts dins la Constitució,

«El concepte de seguretat jurídica no és un concepte anecdòtic»

a través d'una addicional, com el que som, una nació. Això ha de ser un agafador que ens ha de blindar una sèrie de coses. Això és fàcil, és senzill? Segur que no. Però és més segur que no pas el que se'ns proposa des de l'independentisme. Una part de la ciutadania ho veiem així. I crec que des del catalanisme aquesta opció ha d'existir.

—**Però això tampoc no exclou que, considerant el bloc del sí i el del no, la nit electoral vostès siguen comptats dins el bloc del no.**

—Qui vulgui comptar-ho així. A mi no m'agrada comptar els bons o els dolents.

—**No "bons o dolents". Els qui estan a favor i els qui estan en contra de la independència.**

—Des del moment en què hi ha set candidatures, és que les coses són més complexes que el sí o el no. O el blanc o el negre. Si no n'acceptes la premissa, la major, que aquestes són unes eleccions plebiscitàries, i nosaltres no l'acceptem, podem entendre que se'ns compti al costat del PSC o ens poden comptar al costat de Convergència en determinats

aspectes de suport a l'economia productiva. Al costat d'Esquerra, no ho sé, i al de la CUP, segur que no. Estem molt lluny, molt, del PP i de Ciutadans en la qüestió nacional. Les coses són més complexes.

—**Si Junts pel sí pot iniciar un procés de desconexió de l'Estat, podran comptar amb vostès en alguns aspectes en aquesta desconexió?**

—Nosaltres no concebem una possible desconexió que no parteixi d'un acord. I l'acord passa pel diàleg. I el diàleg passa per no presentar-se a la taula de l'altre amb una declaració unilateral d'independència. Aquesta és la nostra posició.

—**Què passarà amb el senyor Josep Antoni Duran i Lleida després del 27 de setembre?**

—Que ell decidirà quina és la seva opció, a partir de la celebració del nostre congrés...

—**No n'ha parlat amb ell?**

—No. Estem en un procés que no té com a objectiu final el 27 de setembre, com una cursa del 100 metres. Aquesta és una cursa de fons. El nostre projecte va molt més enllà del 27, que no és el final de res, sinó el principi de moltes coses. Des de la perspectiva de país i des de la d'Unió. Cada decisió la prendrem en el seu moment. No volem especular sobre què farem després.

—**En tot cas, el veu com a cap de llista per a les eleccions al Parlament espanyol?**

—Jo l'hi veig, però jo el que veig, sobretot, és una llista d'Unió al Congrés dels Diputats.

—**Amb Duran al davant?**

—Sí. I veig altres forces que volen reiterar la candidatura de Junts pel sí. Per fer un segon plebiscit? Costa una mica d'entendre que hi hagi ara un plebiscit i després encara n'hi hagi d'haver un altre. Però, en tot cas, cadascú fa el que creu més oportú.

—**Què farà vostè la nit del 27 si els resultats no són bons?**

—Jo no dimitiré de les meves idees. Estic molt convençut del que fem. Continuarem defensant amb coratge el nostre projecte, que és de fons. El nostre partit té 84 anys de vida. N'ha passat de molt més verdes. Crec que farem un resultat molt més potent del que diuen algunes enquestes. El nostre projecte és més profund i molt més llarg. ●